

Fundusze Europejskie
dla Podlaskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Załącznik nr 3 do Regulaminu wyboru projektu

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA ZAŁĄCZNIKÓW

Program	Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027
Priorytet	IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości
Działanie	4.2 Zintegrowane terytorialnie inwestycje w edukację
Typ	Inwestycje w infrastrukturę szkół podstawowych i ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne w zakresie poprawy warunków do nauczania praktycznego
Nabór	FEPD.04.02-IZ.00-002/25
Sposób wyboru	Niekonkurencyjny

Białystok, maj 2025 r.

Spis treści

Spis treści	2
1. Studium wykonalności	3
2. Dokumenty związane z przeprowadzeniem postępowania oceny oddziaływania na środowisko	3
3. Decyzje, pozwolenia, zgody	6
4. Wyciąg z dokumentacji technicznej	8
5. Kosztorys.....	9
6. Potwierdzenie prawa do dysponowania gruntem lub obiektami – oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością na cele realizacji projektu	11
7. Oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT (jeżeli dotyczy).....	12
8. Dokumenty finansowe	13
9. Umowa o partnerstwie (jeżeli dotyczy)	13
10. Oświadczenia wnioskodawcy	14
11. Inne (jeżeli dotyczy)	14

Integralną częścią wniosku o dofinansowanie realizacji projektu ze środków EFRR w ramach FEoP 2021-2027 są załączniki, które służą do uzupełniania, uwiarygodniania bądź weryfikacji danych opisywanych we wniosku o dofinansowanie.

Instytucja Organizująca Nabór (ION) zastrzega sobie prawo do wezwania Wnioskodawcy do dostarczenia innych dokumentów niewymienionych w niniejszej Instrukcji pod warunkiem, że będą one niezbędne do oceny spełniania kryteriów wyboru projektów.

Sposób przygotowania załączników, w tym sposób ich podpisania, opisano w Regulaminie wyboru projektów (Regulaminie).

Wszystkie załączniki oraz dołączone decyzje administracyjne (z wyłączeniem pozwolenia na budowę/zgłoszenia robót budowlanych, decyzji środowiskowych oraz indywidualnej interpretacji podatkowej w sprawie kwalifikowalności podatku VAT) powinny być **ważne na dzień składania wniosku o dofinansowanie** oraz faktycznego rozpoczęcia realizacji projektu (w szczególności dotyczy to projektów obejmujących roboty budowlane) oraz opatrzone adnotacją organu wydającego o ich ostateczności (jeżeli dotyczy). Oznacza to, że data sporządzenia dokumentu nie może być późniejsza niż złożenie wniosku o dofinansowanie. Dodatkowo, wprowadza się ograniczenia co do ważności dokumentu dla niektórych załączników – np. prawomocne pozwolenie na budowę/zgłoszenie robót budowlanych co do zasady nie może być starsze niż 3 lata, a kosztorys inwestorski może być sporządzony maksymalnie 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.

Sposób przygotowania załączników, w tym sposób ich podpisania opisano w Regulaminie wyboru projektu (Regulaminie), w punkcie 10.2.

W ramach niniejszego naboru nie dopuszcza się realizacji projektu w formule zaprojektuj i wybuduj.

1. Studium wykonalności

Należy przedłożyć dokument w wersji elektronicznej w formacie PDF aktywnym (wydruk do pdf), przygotowany na Wzorce Studium wykonalności, stanowiącym załącznik do Instrukcji wypełniania załączników.

2. Dokumenty związane z przeprowadzeniem postępowania oceny oddziaływania na środowisko

Załącznik pn. „Formularz w zakresie oceny oddziaływania na środowisko z uwzględnieniem zasady „nie czyni znaczącej szkody” (zasada DNSH)” jest dokumentem obowiązkowym dla wszystkich Wnioskodawców. Informacje w nim zawarte powinny odnosić się do całego zakresu rzeczowego projektu. Zakres informacji wymagany do prawidłowego sporządzenia formularza określono w udostępnionym wzorze.

W odniesieniu do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub mogących oddziaływać na obszar Natura 2000 należy dołączyć dokumenty potwierdzające prawidłowość przeprowadzonych procedur związanych z ocenami oddziaływania na środowisko/obszary Natura 2000. Przy kwalifikacji projektu należy uwzględnić faktyczny zakres przedsięwzięcia.

W związku z możliwością realizacji projektu w formule „zaprojektuj i wybuduj”, IOK dopuszcza możliwość przedłożenia dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie postępowania środowiskowego po podpisaniu Umowy o dofinansowanie (ocena warunkowa).

Wnioskodawca, stosownie do zakresu przedsięwzięcia, zobowiązany jest do przedłożenia:

a) **Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach**

Dokument wymagany wyłącznie w przypadku, gdy projekt stanowi przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, według kwalifikacji dokonanej w świetle rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* lub ewentualnie na podstawie stosownego rozporządzenia obowiązującego we wcześniejszym stanie prawnym. Decyzja winna zostać opatrzona klauzulą potwierdzającą ostateczność dokumentu w postępowaniu administracyjnym.

b) **Opinii/postanowień organów biorących udział w postępowaniu zakończonym wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach**

Wymóg nie dotyczy postępowań, gdzie organem wydającym decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska. W przypadku gdy w toku postępowania administracyjnego przeprowadzono ponowną ocenę oddziaływania na środowisko lub ocenę oddziaływania na obszary Natura 2000 niezbędne jest dołączenie wszystkich opinii i uzgodnień organów.

c) **Raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko** (wraz z ewentualnymi uzupełnieniami) lub streszczenie w języku niespecjalistycznym, gdy odpowiada ono wymaganiom ustawowym.

Wymóg nie dotyczy postępowań, gdzie organem wydającym decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

W przypadku gdy w postępowaniu z oceną oddziaływania na środowisko przeprowadzono także ocenę oddziaływania na obszary Natura 2000 (zgodnie z art. 6.3 Dyrektywy Siedliskowej) należy załączyć pełną wersję raportu lub rozdziały raportu związane z oceną wskazaną w art. 6.3 Dyrektywy Siedliskowej.

Natomiast w przypadku, gdy ocena oddziaływania na obszary Natura 2000 została przeprowadzona w ramach innej decyzji administracyjnej niezbędne jest dołączenie raportu.

- d) **Karty informacyjnej przedsięwzięcia wraz z ewentualnymi uzupełnieniami.**
Wymóg nie dotyczy postępowań, gdzie organem wydającym decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.
- e) **Obwieszczenia** – dokument potwierdzający podanie do publicznej wiadomości stosownych informacji wymaganych na podstawie art. 85 ust. 3 w związku z art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (ustawa OOS), w związku z wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
Wymóg nie dotyczy postępowań, gdzie organem wydającym decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.
- f) **Deklaracji organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000**
Uwzględniając rekomendacje Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, ION informuje, iż Deklaracja organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 wraz z mapą lokalizującą projekt i obszar/y Natura 2000 nie jest wymagana dla następujących przedsięwzięć:
- projektów nieinfrastrukturalnych,
 - kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych na budynkach,
 - powietrznych pompy ciepła,
 - prac związanych z wymianą źródeł i systemów grzewczych w budynkach,
 - przedsięwzięć, dla których przeprowadzono ocenę oddziaływania na obszar NATURA 2000 w ramach decyzji środowiskowej oraz przedsięwzięcia, dla których przeprowadzona została ocena oddziaływania na obszar NATURA 2000 w myśl art. 98 ustawy OOS,
- oraz następujących przedsięwzięć położonych poza obszarami NATURA 2000:
- wszelkie prace konserwatorskie i restauratorskie prowadzone wewnątrz i na zewnątrz budynków,
 - przebudowa obiektów, mieszczących się w obrysie zewnętrznym ścian parteru budynku (m.in. nadbudowa, przebudowa układu wewnętrznego pomieszczeń),
 - energooszczędne oświetlenie ulic i dróg,
 - termomodernizacja budynków,
 - obiekty małej architektury i zagospodarowania terenów zielonych.
- g) **Informacji właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną**
Uwzględniając rekomendacje Wód Polskich ([Potwierdzenie zgodności z celami środowiskowymi - Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - Portal Gov.pl](#)), ION informuje, iż informacji właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną nie wydaje się dla zamierzeń obejmujących:
1. przedsięwzięcia, które wymagają, a dotychczas nie uzyskały, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanych na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego

- ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
2. inwestycje lub działania, które wymagają, a dotychczas nie uzyskały, oceny wodnoprawnej lub pozwolenia wodnoprawnego lub złożenia zgłoszenia wodnoprawnego, o których mowa w art. 388 Prawa wodnego;
 3. prace studialne, czyli dotyczące opracowania dokumentacji, jeśli w ramach tych projektów nie zachodzi potrzeba prowadzenia działań fizycznych (np. robót budowlanych lub innych działań polegających na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu);
 4. inwestycje nieinfrastrukturalne (jak np. działania zakupowe, niezwiązane z ingerencją w środowisko);
 5. inwestycje dotyczące systemów ERTMS, SESAR, ITS, VTMS i systemu aplikacji telematycznych, oraz dotyczące modernizacji statków i taboru kolejowego, jeżeli proponowane projekty nie obejmują robót fizycznych, które mogą negatywnie wpłynąć na jednolite części wód;
 6. termomodernizację budynków;
 7. kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, powietrzne pompy ciepła;
 8. wszelkie prace konserwatorskie i restauratorskie prowadzone wewnątrz i na zewnątrz budynków;
 9. prace związane z wymianą źródeł i systemów grzewczych w budynkach;
 10. przebudowę obiektów, mieszczącą się w obrysie zewnętrznym ścian parteru budynku (m.in. nadbudowę, przebudowę układu wewnętrznego pomieszczeń itp.);
 11. energooszczędne oświetlenia ulic i dróg;
 12. kable teletechniczne instalowane na słupach;
 13. ścieżki rowerowe;
 14. montaż anten, nadajników i odbiorników na istniejących obiektach budowlanych;
 15. remontów obiektów budowlanych innych niż kategorie VIII, XXI, XXIV, XXVII, XXVIII, XXX z załącznika do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2024 r. poz. 725, 834, z późn zm.);
 16. zmiany sposobu użytkowania istniejących budynków;
 17. obiekty małej architektury i zagospodarowania terenów zielonych.

3. Decyzje, pozwolenia, zgody

W przypadku realizacji projektów infrastrukturalnych, pozwolenie na budowę lub zgłoszenie budowy lub wykonywania innych robót budowlanych **są dokumentami zalecanymi**, ale nie bezwzględnie wymaganymi na etapie składania wniosku o dofinansowanie. Jednakże, przed podpisaniem Umowy o dofinansowanie Wnioskodawca jest zobowiązany przedłożyć kopię ostatecznej decyzji zezwalającej na rozpoczęcie realizacji inwestycji.

W przypadku projektów realizowanych w trybie zaprojektuj i wybuduj, Wnioskodawca/Beneficjent zobowiązany jest do przedłożenia decyzji zezwalającej na realizację inwestycji niezwłocznie po jej uzyskaniu (z klauzulą ostateczności).

Zgłoszenie budowy lub wykonywania innych robót budowlanych należy dostarczyć w przypadku, gdy zamierzenie inwestycyjne zgodnie z art. 29 *Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane* nie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę, lecz wymaga takiego zgłoszenia (nie dotyczy projektów realizowanych w trybie zaprojektuj-wybuduj) .

Jeśli realizacja inwestycji wymaga uzyskania innych zezwoleń, np. pozwolenie wodno-prawne w świetle przepisów określonych w *Ustawie z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne*, należy je również dostarczyć, najpóźniej przed podpisaniem Umowy o dofinansowanie (nie dotyczy projektów realizowanych w trybie zaprojektuj-wybuduj).

W odniesieniu do zakresu rzeczowego, dla którego wnioskodawca **nie posiada jeszcze pozwolenia na budowę**, należy przedstawić dokumenty dotyczące warunków zagospodarowania przestrzennego.

Należy przedstawić odpowiednio:

- wypis i wyrys z obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, albo zaświadczenie gminy o przeznaczeniu nieruchomości w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, lub
- ostateczną decyzję o lokalizacji inwestycji celu publicznego, lub
- ostateczną decyzję o warunkach zabudowy.

Dokumenty dotyczące zagospodarowania przestrzennego powinny być aktualne oraz obejmować wszystkie nieruchomości, na terenie których zaplanowano realizację inwestycji, z wyjątkiem zakresu, dla którego uzyskano pozwolenie na budowę. Jeżeli inwestycja nie wymaga uzyskania dokumentów dot. zagospodarowania przestrzennego, należy przedstawić stosowne wyjaśnienie wraz ze wskazaniem podstawy prawnej.

W sytuacji **posiadania pozwoleń/decyzji** należy dostarczyć „decyzję budowlaną”, czyli dokument potwierdzający uprawnienie do rozpoczęcia robót budowlanych:

- pozwolenie na budowę, lub
- zezwolenie na realizację inwestycji drogowej, pozwolenie na realizację inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych itd., lub
- zgłoszenie budowy lub wykonywania innych robót budowlanych wraz z zaświadczeniem organu administracji architektoniczno-budowlanej o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu.

W takim przypadku dokumenty dot. zagospodarowania przestrzennego nie są wymagane.

O tym, czy wymagane jest uzyskanie pozwolenia na budowę czy realizacja jest możliwa w oparciu o dokonane zgłoszenie budowy lub wykonywania innych robót budowlanych lub decyzji w sprawie zmiany sposobu użytkowania obiektu

budowlanego lub jego części, decydują przepisy Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

Wskazane dokumenty powinny:

- obejmować cały zakres robót budowlanych objętych projektem,
- być aktualne, co oznacza, że na ich podstawie możliwe jest rozpoczęcie realizacji robót zgodnie z harmonogramem określonym we wniosku o dofinansowanie.

Pozwolenie na budowę nie powinno być starsze niż trzy lata, z wyjątkiem sytuacji, gdy prace budowlane zostały już rozpoczęte. W takim przypadku należy dołączyć skan pierwszej strony dziennika budowy oraz strony z pierwszym i ostatnim wpisem w dzienniku budowy, a także strony z wpisami potwierdzającymi ważność pozwolenia na budowę (jeżeli pierwszy i ostatni wpis dzieli więcej niż 3 lata).

Zgłoszenie budowy lub wykonywania innych robót budowlanych nie powinno być starsze niż trzy lata, chyba że prace budowlane zostały już rozpoczęte.

W przypadku obiektów zabytkowych należy przedstawić:

- kopię wpisu obiektu do rejestru zabytków (ewidencji gminnej/ powiatowej/ wojewódzkiej, rejestru prowadzonego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków),
- decyzję konserwatora zabytków zezwalającą na realizację inwestycji.

Jeżeli projekt przewiduje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych dotyczących obiektu zabytkowego, jego otoczenia lub innych prac określonych w art. 36 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który jest wpisany do rejestru zabytków prowadzonego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków, na wykonywanie robót budowlanych wymagane jest przedstawienie decyzji – pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków jest dokumentem zalecanym, ale nie bezwzględnie wymaganym na etapie składania wniosku o dofinansowanie. Jednakże, przed podpisaniem Umowy o dofinansowanie Wnioskodawca jest zobowiązany przedłożyć kopię decyzji zezwalającej na rozpoczęcie realizacji inwestycji.

ION zastrzega, iż może zwrócić się do Wnioskodawcy o przedłożenie dodatkowych dokumentów, które mogą okazać się niezbędne do dokonania rzetelnej oceny wykonalności technicznej projektu.

4. Wyciąg z dokumentacji technicznej

Wyciąg z dokumentacji technicznej jest obligatoryjnym załącznikiem dla każdego projektu służącym uwiarygodnieniu projektowanych rozwiązań technicznych i technologicznych.

W zależności od typu projektu należy dołączyć:

- w przypadku konieczności uzyskania pozwolenia na budowę i/lub konieczności dokonania zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót**

budowlanych - kompletny projekt budowlany (dokumentacja techniczna) stanowiący podstawę do wydania decyzji/zgłoszenia (dokument stanowiący załącznik do wniosku o wydanie pozwolenia na budowę/ załącznik do zgłoszenia).

W przypadku, gdy wnioskodawca posiada już pozwolenie na budowę/zgłoszenie, przedkłada je łącznie z projektem budowlanym (dokumentacją techniczną) opatrzonym pieczęciami odpowiedniego organu, potwierdzającymi, iż stanowi załącznik do decyzji budowlanej.

- b) **w przypadku zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych bez projektu budowlanego, oraz w przypadku działań, w których nie będzie wymagane zgłoszenie budowy ani pozwolenie na budowę** – dokumentacja projektowa, która pozwoli na zidentyfikowanie zakresu rzeczowego przedsięwzięcia, służąca do opisu przedmiotu robót budowlanych, określająca rodzaj, zakres i sposób wykonywania robót budowlanych, termin ich rozpoczęcia oraz w zależności od potrzeb, odpowiednie szkice lub rysunki, a także pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami. Opis powinien zawierać również informacje dot. lokalizacji i numerów nieruchomości, na których realizowany będzie projekt.
- c) **w przypadku nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (WNiP)** - odrębny załącznik, który powinien zawierać najważniejsze informacje o przedmiocie nabycia, tj. w szczególności ilość, rodzaj, typ, główne parametry oraz plan rozmieszczenia nabywanych środków trwałych/WNiP.

Należy pamiętać, że załącznik wymieniony w pkt a) powinien być przygotowany zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego, a w przypadku realizacji projektu na podstawie decyzji pozwolenia na budowę również z wymogami Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego.

ION przypomina jednocześnie o konieczności spełnienia wymogów wynikających ze standardów architektonicznych stanowiących załącznik nr 2 do Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027

(<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/wytyczne-dotyczace-realizacji-zasad-rownosciowych-w-ramach-funduszy-unijnych-na-lata-2021-2027-1/>), co powinno wynikać z treści załączonej dokumentacji technicznej.

5. Kosztorys

Kosztorys jest obowiązkowym załącznikiem dla każdego rodzaju inwestycji i ma na celu potwierdzenie racjonalności zaplanowanych wydatków w projekcie. Kosztorys powinien w sposób jasny, szczegółowy i aktualny prezentować wszystkie pozycje

kosztowe znajdujące się w budżecie (np. nabycie środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, roboty budowlane, usługi, itp.). Kosztorys w przypadku projektów realizowanych w trybie zaprojektuj i wybuduj może być uproszczony.

Metodologia powinna:

- szczegółowo określać grupy i rodzaje wydatków,
- pokazywać dokładny sposób kalkulacji poszczególnych pozycji,
- ściśle korespondować z charakterystyką projektu opisaną we wniosku o dofinansowanie.

Aby usprawnić proces rozliczania projektów, zaleca się, by kategorie wydatków w budżecie projektu we wniosku o dofinansowanie były pogrupowane adekwatnie do liczby ogłaszanych postępowań przetargowych oraz postępowań w sprawie wyboru wykonawców/dostawców. Uszczegółowienie kategorii wydatków powinno wynikać z kosztorysu albo dodatkowego załącznika dołączonego do dokumentacji aplikacyjnej (np. w formie tabelarycznej).

W przypadku nabycia środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych i usług należy wskazać co najmniej następujące informacje:

- nazwa pozycji wraz z przypisaniem do środków trwałych/wartości niematerialnych i prawnych/usług,
- specyfikacja techniczna, w tym proponowany typ, model, parametry techniczne,
- jednostka miary i ilość,
- wartość netto,
- podatek VAT,
- wartość brutto,
- metodologia oszacowania wydatków (np. w przypadku WNiP metodologia powinna obejmować wartość poniesionych nakładów na wytworzenie WNiP, w tym cenę jednej roboczogodziny i ilość roboczogodzin; w przypadku usług należy oszacować wartość poszczególnych etapów planowanych prac z uwzględnieniem czasu i ceny jednostkowej).

W przypadku, **gdy projekt obejmuje roboty budowlane, na które wymagane jest pozwolenie na budowę**, Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić kosztorys inwestorski zawierający wszystkie planowane wydatki związane z robotami budowlanymi, do którego można wykorzystać zapisy *Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym*.

Sporządzając kosztorys **dla inwestycji prowadzonej na podstawie zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych**, z załącznika powinny wynikać wszystkie pozycje kosztowe znajdujące się w budżecie. Dopuszcza się możliwość złożenia niniejszego załącznika w formie uproszczonej (np. tabelarycznej, zestawienia), z którego jednoznacznie będą wynikać zaprezentowane koszty

w sposób jasny, szczegółowy i aktualny **uwzględniający nie tylko ilości, ale również ceny jednostkowe poszczególnych wydatków**. Załącznik powinien być przedstawiony w aktywnym arkuszu kalkulacyjnym.

Za aktualny należy uznać kosztorys **sporządzony maksymalnie 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie**.

W przypadku, **gdy prace budowlane zostały już rozpoczęte, a Wnioskodawca dokonał wyboru wykonawcy**, za właściwe uznaje się dostarczenie kosztorysu ofertowego, który będzie potwierdzeniem faktycznych wartości zaprezentowanych w budżecie projektu.

Wnioskodawca zobowiązany jest do szczegółowego zaprezentowania wydatków zarówno co do zakresu rzeczowego, jak i finansowego, co będzie podlegać ocenie w ramach kryterium dotyczącego kwalifikowalności wydatków co do ich precyzyjności, identyfikowalności, racjonalności oraz niezbędności.

W sytuacji, gdy pozycje w kosztorysie nie są spójne z wykazanymi w budżecie projektu we wniosku o dofinansowanie, co do ich poziomu szczegółowości, Wnioskodawca zobowiązany jest do ich jednoznacznego przyporządkowania i pogrupowania (np. w formie dodatkowego zestawienia/tabeli).

W celu potwierdzenia racjonalności oszacowanego wydatku Wnioskodawca zobowiązany jest do potwierdzenia prawidłowości zadeklarowanych wartości, np. poprzez dostarczenie dokumentacji z przeprowadzonej analizy rynku pozyskanej w trakcie wyboru rozwiązań przyjętych w projekcie w postaci pozyskanych ofert/wycen (nie dotyczy robót budowlanych, dla których wymaga się przedłożenia kosztorysu inwestorskiego) nie starszych niż 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

6. Potwierdzenie prawa do dysponowania gruntem lub obiektami – oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością na cele realizacji projektu

W ramach FEoP 2021-2027 o dofinansowanie mogą ubiegać się projekty realizowane na terenie/w obiekcie, do którego Wnioskodawca posiada prawo dysponowania. W związku z powyższym należy przedłożyć Oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele realizacji projektu. Z wypełnionego oświadczenia powinno wynikać na jakiej podstawie Wnioskodawca dysponuje nieruchomością. Nie ma obowiązku dołączania wypisów z ksiąg wieczystych, lecz zalecane jest wskazanie numeru księgi wieczystej, jeżeli jest prowadzona.

W przypadku dysponowania nieruchomością na podstawie umowy dzierżawy, najmu, użyczenia, trwałego zarządu itp., termin obowiązywania powinien obejmować co najmniej okres realizacji projektu oraz trwałości. Należy dołączyć kopię umowy potwierdzoną za zgodność z oryginałem. W przypadku współwłasności nieruchomości, należy dołączyć pisemne oświadczenie współwłaściciela nieruchomości o wyrażeniu zgody na realizację przedmiotowego projektu.

W przypadku robót budowlanych wymagających jedynie czasowego zajęcia terenu, nie będącego własnością Wnioskodawcy, należy dołączyć dokumenty potwierdzające uzyskanie zgody właścicieli gruntów na czasowe zajęcie terenu.

Należy mieć na uwadze, że *Oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele realizacji projektu* składane jest pod odpowiedzialnością karną.

Wzór *Oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele realizacji projektu* stanowi załącznik do Regulaminu wyboru projektów.

7. Oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT (jeżeli dotyczy)

Jak wynika z pkt 1 podrozdziału 3.5 Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, w myśl art. 64 ust. 1 lit. c tiret i rozporządzenia ogólnego, podatek VAT w projekcie (nieobjętym pomocą publiczną), którego łączny koszt obejmujący koszty kwalifikowalne i niekwalifikowalne jest mniejszy niż 5 mln EUR (z VAT), może być kwalifikowalny – niezależnie od tego, czy „podlega zwrotowi na mocy krajowych przepisów dotyczących VAT”, czy też nie.

W związku z powyższym, *Oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT* jest obligatoryjne wyłącznie w przypadku projektów, których łączny koszt obejmujący koszty kwalifikowalne i niekwalifikowalne wynosi co najmniej 5 mln EUR (z VAT) oraz projektów objętych pomocą publiczną.

W przypadku, gdy Wnioskodawca/Partner nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT i wskazuje we wniosku o dofinansowanie projektu wydatki wraz z tym podatkiem jako kwalifikowalne, zobowiązany jest do przedłożenia stosownego oświadczenia. W sytuacji, gdy zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku, Wnioskodawca/Partner, zobowiązuje się do zwrotu zrefundowanej w ramach projektu części poniesionego podatku VAT.

Podatek VAT należy kwalifikować jedynie w przypadkach, które nie budzą najmniejszych wątpliwości prawnych i w których nie istnieje żadna potencjalna możliwość odzyskania tego podatku, bez względu na możliwy prawnie model realizacji projektu.

Dodatkowo, w celu potwierdzenia wiarygodności przedstawionej deklaracji, zalecanym załącznikiem na etapie aplikowania jest indywidualna interpretacja Krajowej Informacji Skarbowej wydana w przedmiotowym zakresie. Jednakże w przypadku nieprzedłożenia przedmiotowej opinii do dokumentacji aplikacyjnej Wnioskodawca jest zobowiązany przedłożyć ją na moment rozliczania projektu, z zastrzeżeniem, że do momentu dostarczenia opinii, VAT nie będzie podlegał refundacji. Ewentualna ponowna kwalifikacja podatku VAT będzie możliwa po dostarczeniu stosownej opinii.

W przypadku zmiany pierwotnego stanowiska zaprezentowanego w dokumentacji aplikacyjnej, IZ FEoP uwzględni stan faktyczny określony w indywidualnej interpretacji. Wprowadzona zmiana nie może prowadzić jednak do zakwalifikowania podatku VAT pierwotnie wykazanego jako niekwalifikowalny, a tym samym zwiększenia kwoty dofinansowania. Oczywiście w sytuacji, gdy opinia Izby będzie niekorzystna dla Wnioskodawcy tj. gdy podatek VAT będzie możliwy do odzyskania, Wnioskodawca zostanie wezwany do skorygowania budżetu poprzez przesunięcie wartości podatku VAT do kosztów niekwalifikowalnych.

Interpretacji indywidualnej nie muszą przedkładać Wnioskodawcy, którzy są zwolnieni przedmiotowo i podmiotowo z obowiązku rozliczania VAT, nie ubiegają się o rozliczanie podatku VAT w ramach kosztów kwalifikowalnych, lub dostarczyli interpretację na etapie aplikowania.

Wzór Oświadczenia stanowi załącznik do Regulaminu wyboru projektu.

8. Dokumenty finansowe

Jednostki samorządu terytorialnego załączają opinię składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej o sprawozdaniu z wykonania budżetu za rok poprzedni. Jeżeli jst nie posiada jeszcze opinii RIO za rok poprzedni, składa oświadczenie o niezwłocznym dostarczeniu dokumentu po jego otrzymaniu, nie później jednak niż przed podpisaniem umowy.

W przypadku realizacji projektu z udziałem partnerów, dokumenty finansowe, do sporządzania, których zobowiązana jest dana jednostka, powinny być dołączone przez każdy z podmiotów.

W przypadku, gdy dokumenty finansowe podlegają obowiązkowemu upublicznieniu, możliwe jest jedynie wskazanie odniesień do dokumentów w formie linków (w Studium wykonalności).

W przypadku projektu partnerskiego załącznik jest obowiązkowy dla każdego Partnera.

9. Umowa o partnerstwie (jeżeli dotyczy)

W przypadku projektu realizowanego w partnerstwie, **dokument ten jest obligatoryjny** i niezbędny w celu dokonania oceny projektu.

Umowa między partnerami powinna w szczególności określać:

- 1) przedmiot umowy,
- 2) prawa i obowiązki stron,
- 3) zakres i formę udziału poszczególnych partnerów w projekcie, w tym zakres realizowanych przez nich zadań,
- 4) partnera wiodącego uprawnionego do reprezentowania pozostałych partnerów projektu,

- 5) sposób przekazywania dofinansowania na pokrycie kosztów ponoszonych przez poszczególnych partnerów projektu, umożliwiające określenie kwoty dofinansowania udzielonego każdemu z partnerów,
- 6) sposób postępowania w przypadku naruszenia lub niewywiązania się stron z porozumienia lub umowy.

10. Oświadczenia wnioskodawcy

Formularz „Oświadczenia Wnioskodawcy” jest dokumentem obowiązkowym dla wszystkich wnioskodawców.

11. Inne (jeżeli dotyczy)

Wnioskodawca ma również możliwość dołączenia innych dokumentów niewymaganych niniejszą *Instrukcją*, które pozwolą na przedstawienie pełnej koncepcji projektu